

QUICK GUIDE

AZ ASZÁLYOK ÉS A VÍZHIÁNY
KEZELÉSE AZ EU-SZINTŰ
ISMERETEK A HELYI ÉS
REGIONÁLIS HATÓSÁGOK
SZÁMÁRA

Ezt a tartalmat a REGILIENCE, IMPETUS, TransformAr, ARSINOE és Pathways2Resilience projektek készítették az EU Alkalmazkodási Missziójának támogatásával.

AZ ASZÁLYOK ÉS A VÍZHIÁNY KEZELÉSE

AZ EU-SZINTŰ ISMERETEK A HELYI ÉS REGIONÁLIS HATÓSÁGOK SZÁMÁRA

MI AZ ASZÁLY?

Az **aszály** egy rendkívüli vízhiányos időszak, amely kihívást jelent az ökoszisztémák és az emberek számára az eső hiánya, a magas hőmérséklet és/vagy a szél miatt. Az aszály Európa bármely részén előfordulhat, mind a magas, mind a alacsony csapadékmennyiségű területeken, az év bármely szakában.

Amikor aszályok olyan régiókban fordulnak elő, ahol korlátozott a vízkészlet, vagy ha a vízkészleteket túlzott mértékben kiaknázzák, akkor hatásuk súlyosodik, és vízhiányhoz vezetnek. Ez jellemző a dél-európai régiókra, Portugáliában, Spanyolországban, Olaszországban, Máltán, Görögországban és Cipruson, de egyre gyakoribb Európa más részein is, például Németországban.

Az aszályok kezelése Európában

A éghajlatváltozás miatt számos európai régió már most is gyakoribb, súlyosabb és hosszabb ideig tartó aszályokkal néz szembe, és ez a belátható jövőben így is fog folytatódni. Különösen a mediterrán régióknak kell felkészülnie a forróbb és szárazabb nyarakra, gyakoribb aszályokkal.

Számos jelentős európai stratégia foglalkozik az aszályokkal és a vízhiánnyal: a 2021-es [uniós éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodási stratégia](#), a [2020-as körforgásos gazdaságra vonatkozó cselekvési terv](#) és a [2030-ig szóló biológiai sokféleségre vonatkozó stratégia](#), valamint a [2020-ban elfogadott víz-keretirányelv](#) megfelelő keretet biztosít az aszályok és a vízhiány hatásainak csökkentéséhez. Ezenkívül 13 uniós országban – Belgiumban, Cipruson, Németországban, Görögországban, Spanyolországban, Franciaországban, Magyarországon, Írországban, Olaszországban, Hollandiában, Portugáliában, Romániában és Svédországban – léteznek [aszálykezelési tervet](#), amelyek gyakran szabályozzák, hogyan lehet a vizet felhasználni a különböző súlyosságú aszályok esetén.

Bourg-Saint-Maurice, France where
Lake Forclaz is running dry in 2022.
©Mathieu Odin, Unsplash

LEGFONTOSABB TÉNYEK ÉS KÖZELMÚLTBELI ESEMÉNYEK

2011 óta az [Európai Aszálymegfigyelő Központ \(EDO\)](#) már 21 súlyos aszályos eseményt jelentett. Európában az aszály okozta veszteségek nagy része a mezőgazdaságot, az energiaágazatot és a közüzemi vízellátást érinti, és

évi 9 milliárd euróra becsüljük.

A közelmúltbeli jelentős aszályok:

2018–2020: 2018-ban, 2019-ben és 2020-ban Nyugat- és Közép-Európán bekövetkezett extrém aszályok jelentős károkat okoztak. 2018-ban a mezőgazdasági károk Franciaországban mintegy 2 milliárd eurót, Hollandiában 1,4 milliárd eurót, Németországban pedig 770 millió eurót tettek ki.

2024 nyara: Európa nagy részét érintő aszály, amely súlyos hatással van a terményekre és a vegetáció növekedésére.

A legfontosabb hatások az Ön közösségére

Az aszályok hosszú távú közvetlen és közvetett hatásokkal járhatnak a gazdasági ágazatokon és a határokon átívelően, különösen:

Mezőgazdaság és erdőgazdálkodás:

Terméskiesés az esőfüggő mezőgazdaságban, erdők elszáradása, az erdők egészségének csökkenése és az öntözéshez szükséges vízellátás hiánya.

Ipari és közüzemi vízellátás:

Ellátási hiányok és korlátozások, az energiatermelés vagy a folyami hajózás megszakítása.

Ökoszisztémák:

A növényzet, a folyók és a vizes élőhelyek kiszáradása, élelem- és zsákmányhiánnyal. További információt az aszályok növényzet termelékenységére gyakorolt hatásairól [itt található](#).

Hill erosion after a strong rainfall (Bretagne, France, January 2008).
©Olivier Malassingne, Cerema

HOGYAN KELL CSELEKEDNI

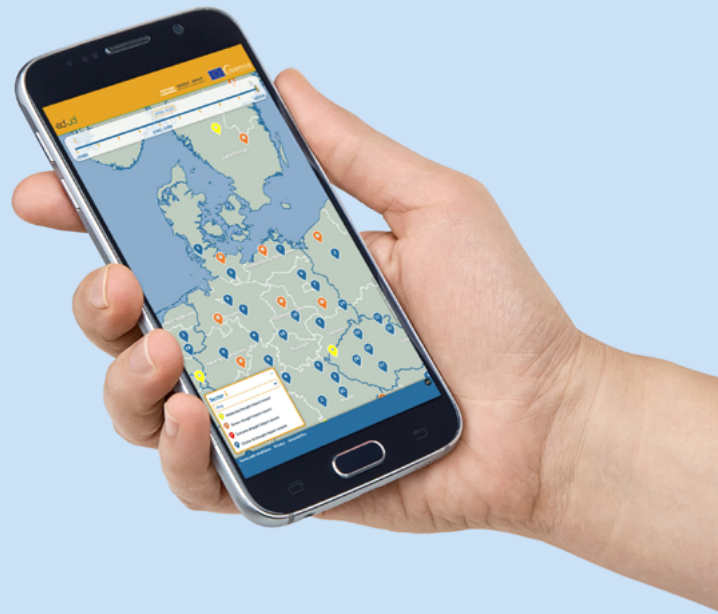
Ismerje meg az aszálykockázatokat: adatok, térképek és eszközök

A [ThinkHazard!](#) segítségével gyorsan felmérheti a vízhiány kockázatát az Ön területén, egyszerűen a helyszín nevének beírásával.

Az [Európai Aszálymegfigyelő Központ](#) egy térképet készít Európa jelenlegi aszályhelyzetéről, amely egy 10 naponta frissített kombinált aszálymutató alapján készül. Az aszályokból és a túlzott vízhasználatból eredő [európai vízhiányos viszonyos állapotokat](#) a [Vízkitermelési Index plusz mutató](#) tükrözi.

Az [Európai Aszályhatás adatbázis](#) térképet és információkat nyújt a múltbeli európai aszályokról és azok hatásairól.

A 2023-ban kiadott [Európai Aszálykockázati Atlasz](#) információkat, térképeket és grafikonokat tartalmaz arról, hogy az aszályok a jövőben hogyan vannak hatással a mezőgazdaságra (például a főbb növények várható termés-/hozamkiesése), a közüzemi vízellátásra, az energiatermelésre, a folyami közlekedésre, valamint a szárazföldi és édesvízi ökoszisztémákra.

Picture above: European Drought Impact Database
Picture below: Water Exploitation Index plus indicator

Konkrét intézkedések végrehajtása

Ebben az [adatbázisban](#) több mint 20 javasolt intézkedést találhat az aszályok és a vízhiány hatásainak csökkentésére, amelyek mindegyike leírja a költségeket és a hasznot, a végrehajtás jogi szempontjait és hivatkozik a megvalósított esettanulmányokra. A városi vagy önkormányzati szinten végrehajtható intézkedések közül néhány:

[Víz újrafelhasználása](#), például [újrahasznosított víz alkalmazása Ribera de Turiában, Spanyolországban](#) zöld tűzgátak létrehozására az erdőtűzek kockázatának csökkentése érdekében.

[Vízkorlátozások és szabályozott vízadagolás](#), például [a vízelosztó hálózat szivárgásának csökkentése Lisszabonban](#), Portugáliában.

[A mezőgazdasági táj vízmegtartás képességének javítása](#), például a portugáliai [Tamerában](#).

Spanyolországban a legalább 20 000 lakost kiszolgáló vízellátó rendszerek számára kötelező az regionális hatóságok szintű vészhelyzeti kezelési terv, amely többnyire az ágazat [általános irányelveit](#) (spanyolul), valamint a [közepes és kis méretű](#) üzemeltetőkre vonatkozó irányelveket követik.

Értékelje tervezett intézkedéseit ezzel az [önértékelő eszközzel](#), hogy elkerülje a negatív hatásokat, amelyek növelik a kiszolgáltatottságot, csökkentik a jólétet vagy aláássák a fenntartható fejlődést. Az ezös 10 nyelven elérhető!

Finanszírozási lehetőségek

A [MIP4Adapt-on](#) keresztül hozzáférhet az uniós és nemzeti finanszírozási lehetőségekhez az aszályokhoz való alkalmazkodási stratégiájuk támogatásához.

Vonja be az érdekelt feleket és a polgárokat a döntéshozatalba és a cselekvésbe.

Tekintse meg a MIP4Adapt [„Csináld magad”](#) [kézikönyvét az érdekelt felek és a polgárok bevonása az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásba](#), Ismerje meg, hogyan vonhatja be a közösségeket az aszályokra való felkészülésébe és azok hatásaik enyhítésébe.

Picture above: Irrigation Canal. ©Mark Stebnicki, Pexels

Picture below: DIY Manual on Engaging Stakeholders and Citizens in Climate Adaptation by MIP4Adapt

BUTTON

BUTTON

GYAKORLATI PÉLDÁK HELYI ÉS REGIONÁLIS HATÓSÁGOK SZÁMÁRA

Ha gyakorlati példák alapján keres ihletet,

Keressen és olvasson el néhány rövid [alkalmazkodási történetet](#), például [Spanyolország középhegységi területeinek éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodásáról](#), vagy [Portugália erdőtűzekkel szembeni ellenálló képességének növelését célzó integrált tájgazdálkodási megközelítésről](#).

Részletesebb információkat találhat, ha kiválaszt egyet a több mint [30 „éghajlati hatások – aszályok” esettanulmány közül](#) – például [az Észak-Olaszországban alkalmazott víztakarékossági és víztartó rétegek mesterséges utánpótlására épülő részvételi stratégiáról](#), vagy [a görögországi Attika régió vizes élőhelyeinek aszályokhoz való alkalmazkodásáról](#).

Picture above: ©Elijah Hiett, Unsplash
Picture below: ©Chiara Guercio, Unsplash

KELL SEGÍTSÉG?

Kapcsolat:

info@regilience.eu

A képek szerzői joga:

- Cover: Matt Palmer, Unsplash
- Page 3: Bourg-Saint-Maurice, France where lake Forclaz is running dry in 2022. ©Mathieu Odin, Unsplash
- Page 4: European Drought Observatory, mockup.
- Page 6: Hill erosion after a strong rainfall (Bretagne, France, January 2008). ©Olivier Malassingne, Cerema
- Page 7: Picture above: European Drought Impact Database, mockup.
Picture below: Water Exploitation Index plus indicator, mockup.
- Page 8: Picture above: Dry soil.
©Slashio Photography, Pexels
Picture below: Plant sprout on dry soil.
©Zaid Ahmed, Pexels
- Page 9: Picture above: Irrigation Canal.
©Mark Stebnicki, Pexels
Picture below: DIY Manual on Engaging Stakeholders and Citizens in Climate Adaptation by MIP4Adapt, mockup.
- Page 10: Picture above: ©Elijah Hiett, Unsplash
Picture below: ©Chiara Guercio, Unsplash
- Page 11: Santarem, Portugal: Low river water-level in 2019.
©Remy Penet, Unsplash

QUICK GUIDE

[REGILIENCE](#), [IMPETUS](#) és [TransformAr](#), [ARSINOE](#), valamint a [Pathways2Resilience](#) projektek készítették az EU Alkalmazkodási Missziójának támogatásával.

Ezek a projektek az Európai Unió Horizont 2020 kutatási és innovációs programjából kaptak finanszírozást a 101036560. számú (REGILIENCE), 101037084. számú (IMPETUS), 101036683. számú (TransformAr), 101037424. számú (ARSINOE) és 101093942. számú (P2R) támogatási megállapodások keretében.

© 2025. This work is licensed under CC BY-NC-SA 4.0

Grafikai tervezés: [Agata Smok](#)

